

Ny start för Sverige

Liberalernas uppdrag är att utifrån liberala idéer ta strid för varje människas frihet att forma sitt eget liv. Under århundraden har liberaler identifierat, bekämpat och rivit hinder för människans frihet.

Vi har gått i främsta ledet för demokrati, jämställdhet och ett fritt näringsliv. Vi har tagit strid både mot varje tendens till diktatursträvande och mot dem som vill reducera demokratin till att enbart innebära ett folkvalde utan rättigheter, friheter och ett starkt skydd för minoriteter och enskilda människor. Vi har kämpat för sociala reformer utan socialism. För företagande och för goda villkor för de välståndsbildande krafterna. Vi har varit med och byggt välfärdssamhället genom att vara rösten för det glömda Sverige som ingen annan talar för. Vi har arbetat för jämställdhet, lika lön för lika arbete och för fri abort. Vi har infört valfrihet i välfärden och gång på gång samverkat brett för att få ned skatterna. Vi har brutit kunskapsstappet i den svenska skolan och slagits för bildning och forskning. Vi har markerat hur varje människas frihet också följs av varje människas ansvar för sitt eget liv.

Vi har som parti i över hundra år utfört detta uppdrag under skiftande omständigheter. Under världskrig, ekonomiska kriser och vänstervågor lika väl som under rekordår och i globaliseringens tidevarv. I lägen då liberalismens parlamentariska förutsättningar varit lätta och i lägen då de varit svåra. Arbetet har skett i tider då vi kunnat skörda framgångar och i tider då all kraft fått ägnas åt att försvara tidigare landvinningar. Att vinna och värna liberala segrar har alltid inneburit och fortsätter att innebära att gå i hård konflikt mot samtidens illiberala tankegods, oavsett vilka partier till höger eller vänster som där och då härbärgerar det. Vi har tjänstgjort och tjänstgör alltid som jourhavande varningsklocka när demokratin hotas.

Sedan 2019 genomför Liberalerna denna uppgift inom ramen för januariavtalet mellan vårt parti och Socialdemokratiska arbetarepartiet, Centerpartiet och Miljöpartiet de gröna. Liberalerna håller ingångna avtal. Så länge övriga tre parter fullföljer de 73 punkterna enligt överenskommelser avser Liberalerna att bidra med sikte på att avtalet slutförs. När en överenskommelse om budgetpropositionen för 2022 är det Liberalernas syn att samarbetet därefter i ordnad form avvecklas.

Att avtalet avvecklas är nödvändigt. Liberalerna kommer inte gå till val på ett nytt januariavtal utan på en liberal reformagenda och – vilket är partistyrelsens uppfattning – för att byta regering. Vi håller ingångna avtal för denna mandatperiod och påbörjar nu förberedelserna för ett maktskifte inför nästa.

Vi startar dessa förberedelser därför att det, trots liberala sakpolitiska segrar i januariavtalet, för oss är tydligt att den nuvarande regeringen inte klarar av att i tillräcklig grad möta de växande samhällsproblem vi står inför med en stor integrationsskuld, klimatkris och för låga kunskapsresultat i skolan. Med en växande kriminalitet och med en pandemi som både ökat utanförskapet och visat på bristande kvalitet i äldreomsorgen och sjukvården.

Det är oförmågan att lösa dessa samhällsproblem som ger en grogrund där både höger- och vänsterpopulistiska partier – dessa ideologiska motpoler till Sveriges liberala parti – kan växa. Dessa samhällsproblem måste istället ges liberala lösningar. Nästa gång vi ber om väljarnas förtroende gör vi det för att lösa integrationen, höja kunskapsresultaten i skolan och skapa framgångar i klimatomställningen. Vi gör det också för att sätta

stopp för den stigande kriminaliteten och förbättra såväl välfärden som förutsättningarna för jobb och företag. Sverige behöver förändring.

Liberalerna bedriver nu ett omfattande politikutvecklingsarbete för att Sverige ska bli möjligheternas land för alla. Vi gör det för att kunna förbli en mittenkraft som försvarar de värden som utsträcker friheten till fler. För ett Sverige utan parallellsamhällen, där rättsstaten överallt står stark och där inga kvarter är frizoner för kriminella. För en skola där ingen lämnas efter, men där ingen heller hålls tillbaka. För en klimatpolitik där det är viktigare att stoppa klimatförändringarna än att stoppa kärnkraften. För ökad jämställdhet och för återuppbyggande av LSS. För en liberal och borgerlig ekonomisk politik för fler jobb och växande företag, och för en välfärd där samhällets mest utsatta alltid ska känna tryggheten i att få samhällets stöd.

Partistyrelsens uppfattning är att förutsättningarna att parlamentariskt genomdriva liberal politik är bäst om Sverige efter nästa val får en ny och borgerlig regering. Där är låsningarna färre och förutsättningarna bättre att forma en politik för en ny start för Sverige.

Inom borgerligheten finns en samsyn om att Sverige behöver en integrationspolitik som betonar att förutsättningen för att kräva sin rätt är att göra sin plikt, en kunskapsskola där bråk är något elever lär sig på mattelektionerna istället för på rasten, och en klimatpolitik som mäts inte efter hur mycket den kostar skattebetalarna utan efter hur mycket den på riktigt pressar ner utsläppen. Där finns också de bästa förutsättningarna att stärka hela rättsväsendet, växla en destruktiv energipolitik mot mer elektrifiering, stärka arbetslinjen och prioritera kvaliteten i välfärdens kärna. Under denna mandatperiod genomför Liberalerna viktiga liberala reformer – som en moderniserad arbetsrätt, språkrav för medborgarskap och en tioårig grundskola – inom januariavtalet. Samtidigt återstår djupa samhällsproblem som kräver långsiktiga och liberala lösningar. Dessa hanteras bäst genom att Sverige nästa mandatperiod får en ny statsminister och en ny regering.

Förutsättningarna för att både vinna nya och försvara tidigare liberala segrar är störst i regeringsställning. Liberalerna är i sin natur inte ett stödparti utan ett parti som söker stöd för sin politik. Det är därför naturligt att Liberalerna i nästa val i första hand eftersträvar regeringsmakt. I regering kan vi säkra ett så starkt liberalt genomslag som möjligt på alla politikområden och i alla politikens processer: i direktiv, lagar och förordningar, i finansmakten och i utnämningmakten. Den insikten gör att partistyrelsens uppfattning är att Liberalerna måste kunna medverka till att parlamentariskt söka stöd för att Sverige nästa gång får en ny regering inom ramen för den sakpolitiska gemenskap som finns mellan Liberalerna, Moderaterna, Centerpartiet och Kristdemokraterna.

Inför 2022 vill vi i Liberalerna därför vara med och forma ett borgerligt samarbete med i första hand de fyra borgerliga partierna och i andra hand så många borgerliga partier som möjligt. Vår roll är att där säkra ett så starkt liberalt genomslag som möjligt och att förankra en sådan allians i den breda mitten i svensk politik. I varierande grad finns hos alla de andra tre partierna konkreta förslag som Liberalerna behöver mota – men mellan oss fyra finns också en sakpolitisk samsyn och en ömsesidig erfarenhet av framgångsrikt samarbete. Lärdomen efter åtta år i regeringsställning är att de åsiktsmotsättningar som finns går att överbrygga. Därför vill vi i nästa valrörelse möta väljarna inte bara med vår egen politik utan också med ett gemensamt erbjudande om en ny start för Sverige med de av dessa tre partier som vill göra detta tillsammans med oss. Så kan Liberalerna bäst slå vakt om borgerlighetens liberala värden.

Nästa mandatperiod kommer sannolikt att präglas av ett fortsatt komplicerat parlamentariskt läge. En erfarenhet partistyrelsen drar av den mandatperiod som nu snabbt närmar sig sitt slut är att den tid är förbi när partier avstod från att få igenom sin politik för att det skedde i samverkan med partier de stod värderingsmässigt långt ifrån. I riksdagens utskott sker redan idag sonderingar i okonventionella konstellationer och i parlamentariska utredningar söks ofta samsyn mellan åtta partier. I budgetfrågor finner till och med Sverigedemokraterna och Vänsterpartiet idag varandra och skapar tillsammans med andra majoriteter i riksdagen. Partistyrelsens uppfattning är att Liberalerna framåt inte ska avstå liberala sakpolitiska segrar enbart för att det kräver samtal

med Sverigedemokraterna eller Vänsterpartiet. Den som lägger sin röst på Liberalerna ska otvetydigt veta att vi kommer förvalta den för största möjliga liberala genomslag på samhällsutvecklingen.

Sannolikt kommer ingen regering efter nästa val att kunna tillträda utan att behöva förhålla sig till antingen Vänsterpartiet eller Sverigedemokraterna. Ett parti som söker inflytande och regeringsmakt för att värna och vidareutveckla vårt liberala samhälle kan inte gå till val på att rösta nej till varje sannolik regering. För att en borgerlig regering ska kunna tillträda och styra landet kommer det att vara nödvändigt att samtala och söka samsyn i sakfrågor med riksdagens alla partier. Så ofta som möjligt bör det ske i breda och blocköverskridande processer med målet att söka stora parlamentariska majoriteter i för Sverige viktiga frågor.

Liberalerna kommer samtidigt inte att medverka till en regering där Sverigedemokraterna ingår. Medan både Socialdemokraterna och Miljöpartiet i olika skeden öppnat för regeringsmedverkan från Vänsterpartiet står vi fast vid att inget av Sveriges två ytterkantpartier kan bli en del av Sveriges regering och därigenom få ett direkt inflytande över utrikespolitiken, styrningen av myndigheterna och utnämningmakten.

Det senaste decenniet har praxis i budgetprocessen förändrats och makten i finanspolitiken stegvis förskjutits till förmån för ett starkare finansutskott. Från ett läge där budgetalternativ alltid ställdes mot varandra som helheter behöver alla minoritetsregeringar framåt i växande grad och med fortsatt ansvar för de offentliga finanserna utforma politiken efter de majoritetsförhållanden som inom olika områden råder i riksdagen. De borgerliga partier som ingår i eller står bakom en ny och borgerlig regering kommer att behöva upprätta former för hur detta bäst kan ske. En utgångspunkt för Liberalerna är att budgetpropositionerna i första hand bereds mellan dessa borgerliga partier och att vi därmed inte vill se ett budgetsamarbete, på det sätt som idag sker mellan Januaripartierna, med något ytterkantparti. I stället söker vi en ordning där en ny borgerlig regering med bibehållen integritet förhåller sig, formar och förankrar den ekonomiska politiken efter de majoriteter och möjligheter som parlamentariskt finns.

Oavsett med vem Liberalerna söker samsyn i sakfrågor är vårt uppdrag dock oförändrat: att utifrån liberala idéer ta strid för varje människas frihet att forma sitt eget liv. Det kräver att vi har självförtroende nog att förhandla med varje parti men också att resa oss från varje förhandlingsbord om vi inte lyckas föra Sverige i en frihetlig riktning. Det är självklart att Liberalerna, som är ett frihetligt och progressivt bildningsparti, aldrig kommer att anamma populisternas språk och politiska agenda eller att aktivt medverka till att deras frihetsbegränsade politiska förslag vinner inflytande över förhållanden i det svenska samhället. Vi är aldrig undfallande inför främlingsfientliga, auktoritära eller reaktionära krafter.

Därför menar partistyrelsen att Liberalerna än tydligare än tidigare inte bara ska gå till val på vilka nya liberala segrar vi vill se utan också vilka grundvärden vi alltid kommer att försvara. Att dessa liberala grundvärden kan säkras är en förutsättning för en liberal regeringsmedverkan.

1. Även kommande mandatperiod är Liberalernas uppdrag att utifrån liberala idéer ta strid för varje människas frihet att forma sitt eget liv. De demokratiska värdena måste försvaras och varje tendens till rasism, ojämställdhet, inskränkthet och intolerans bekämpas.
2. Den liberala demokratin och domstolarnas oberoende ska nästa mandatperiod inte bara värnas utan också stärkas. Förvaltningens grundlagsskyddade självständighet i myndighetsutövningen ska bestå. Principerna om saklighet, opartiskhet och allas likhet inför lagen ska vara grunden för all myndighetsövning.
3. Ett liberalt Sverige ska ta sin del av ansvaret för människor på flykt och för att genom internationell solidaritet avhjälpa nöd och stärka demokratin i vår omvärld. Jämställdheten i Sverige ska fortsätta gå framåt samtidigt som kulturen, civilsamhället och public service-medierna ska stå fria och oberoende. Ett internationellt orienterat Sverige ska fortsätta verka för både frihandel och ett fördjupat europeiskt och multilateralt samarbete.

Som ett liberalt mittenankare söker Liberalerna en roll där vi kan ge samhällsproblemen liberala lösningar, samtidigt som vi säkrar rågången mot frihetsbegränsade förslag oavsett vilket parti som förfäktar dem. Det är partistyrelsens uppfattning att Liberalerna därigenom här och nu kan göra Sverige till ett möjligheternas land för alla, samtidigt som vi gör det möjligt att långsiktigt minska det parlamentariska stödet för det samhällsproblem som nationalismen och slutenheten utgör för Sverige.

SAMMANTAGET YRKAR PARTISTYRELSEN ATT PARTIRÅDET BESLUTAR

- 1.** att Liberalerna 2022 går till val på en liberal reformagenda för att lösa integrationen, lyfta kunskapsresultaten i skolan och skapa framgångar i klimatomställningen. Därför behöver Sverige en ny och borgerlig regering. För att en sådan regering ska kunna tillträda och styra landet kan Liberalerna i sakfrågor söka samsyn med riksdagens alla partier.
- 2.** att Liberalernas uppdrag är fortsatt att utifrån liberala idéer ta strid för varje människas frihet att forma sitt eget liv. Vi kommer som parti inte att medverka i en regering som inte säkrar liberala grundvärden, bland annat dem som beskrivs ovan.
- 3.** att Liberalerna även i övrigt agerar med utgångspunkt i det som beskrivs i ställningstagandet om en Ny start för Sverige.